

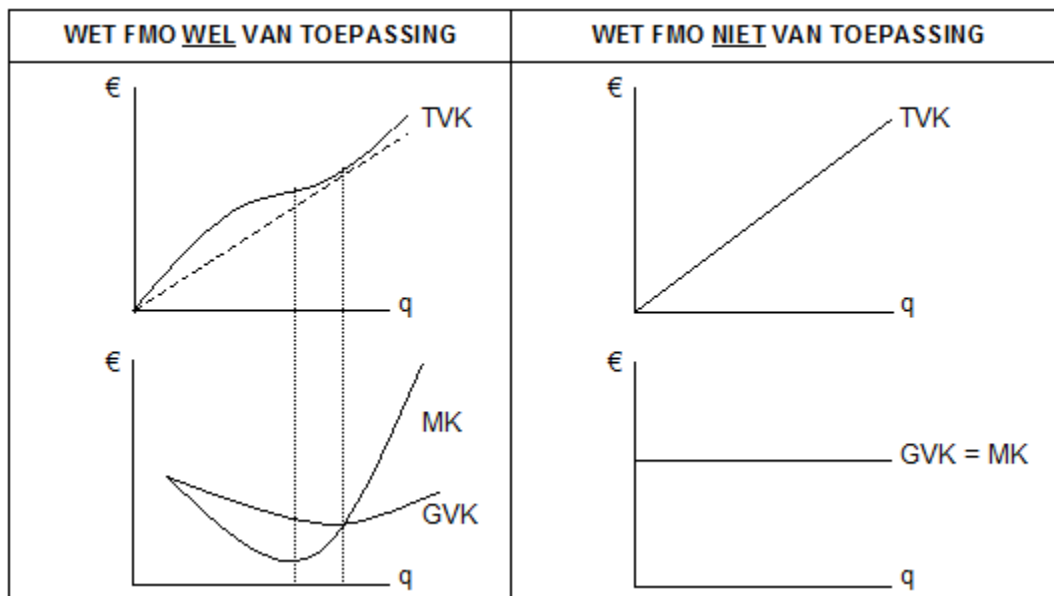
pro07 WET VAN DE TOE- EN AFNEMENDE FYSIEKE MEEROPBRENGST

Als aan een constante productiefactor (grond of kapitaal) eenheden van een variabele productiefactor (arbeid) worden toegevoegd zal de fysieke meeropbrengst eerst toenemen, vervolgens afnemen en ten slotte negatief worden (**wet van de toe- en afnemende fysieke meeropbrengst**).

De fysieke meeropbrengst is de extra productie die wordt verkregen door één eenheid van de variabele productiefactor (arbeid) meer te gebruiken.

Toenemende meeropbrengsten zijn het gevolg van efficiënter produceren, bijvoorbeeld door een betere arbeidsverdeling. Als er sprake is van toenemende meeropbrengsten nemen de totale variabele kosten in verhouding tot de geproduceerde hoeveelheid minder dan evenredig toe (= **degressief variabele kosten**).

Afnemende meeropbrengsten ontstaan als uitbreiding van de productie met de beschikbare constante productiefactor (grond of kapitaal) steeds moeilijker wordt. Als er sprake is van afnemende meeropbrengsten nemen de totale variabele kosten in verhouding tot de geproduceerde hoeveelheid meer dan evenredig toe (= **progressief variabele kosten**).

- Als wordt uitgegaan van de wet van de toe- en afnemende fysieke meeropbrengst, ...
 - stijgen de totale variabele kosten eerst minder dan evenredig (degressief) en daarna meer dan evenredig (progressief).
 - zullen de marginale kosten (extra kosten van één extra eenheid) eerst dalen en daarna stijgen.
 - is de marginale-kostenlijn minimaal als de totale variabele-kostenlijn het minst stijgt (buigpunt).
 - gaat de marginale-kostenlijn door het laagste punt van de gemiddelde variabele-kostenlijn.
Als de marginale kosten kleiner zijn dan de gemiddelde variabele kosten, dalen de gemiddelde variabele kosten. Als de marginale kosten groter zijn dan de gemiddelde variabele kosten, stijgen de gemiddelde variabele kosten.

- Als de wet van de toe- en afnemende fysieke meeropbrengst niet van toepassing is, ...
 - stijgen de totale variabele kosten evenredig (proportioneel).
 - heeft de marginale-kostenlijn een horizontaal verloop.
 - valt de marginale-kostenlijn samen met de gemiddelde variabele-kostenlijn.